

26 בינואר 2026

לכבוד

פרופ' דניאל הרשקוביץ

נציב שירות המדינה

natziv@csc.gov.il

שלום רב,

הנדון: פניית המשך – דרישה לבחון את המשך כהונת היועצת המשפטית למשרד המשפטים

1. פנייה זו נשלחת מטעם מכון זולת לוויון ולזכויות אדם בהמשך לפנייתנו מיום 12.11.25 שכתבה עו"ד יפעת סולל, בדבר בחינת כשרות מינויה של עו"ד יעל קוטיק, היועצת המשפטית למשרד המשפטים, וזאת לאור מידע חדש שהתפרסם החושף התנהלות חמורה של קוטיק בניסיון להכשיר הצעה בלתי חוקית של השר לווין לשינוי תקנון עבודת הממשלה.

העובדות שעלו בפנייתנו הקודמת

2. לפי פרסומים, קוטיק הסתירה קשרי חברות בין אחיה ובעלה לבין לווין. אחיה של קוטיק, צחי ינוקא, מקורב ללוין ופעיל בכיר בליכוד. בעלה, אילון קוטיק, מיווד עם לווין מילדותם, ובין משפחותיהם יש קשרים חמים. עוד פורסם כי קוטיק הצהירה בשאלון ניגוד עניינים כי אין זיקה אישית או פוליטית שלה ושל מקורביה לשרי הממשלה, חרף הקשרים האלה.¹

3. קשרים אלה, אם אכן קיימים, היו אמורים לעמוד לנגד עיניהם של חברי ועדת המכרזים שדנה בשאלת מינויה של עו"ד קוטיק לתפקיד זה, שהינו בעל רגישות מיוחדת ומחייב רמה הגבוהה ביותר של נאמנות אישית וציבורית.

ניסיון להכשיר הצעה בלתי חוקית בניגוד לעמדת היועצת המשפטית לממשלה

4. לפי מידע חדש שפורסם הבוקר ע"י מיכאל האוזר טוב, עו"ד קוטיק ניסתה אתמול להכשיר הצעה של השר לווין לשינוי תקנון עבודת הממשלה, שתאפשר לשרים לקדם הצעות חוק ללא חוות דעת של היועצים המשפטיים במשרדיהם. עמדתה עומדת בניגוד גמור לחוות דעתה של היועצת המשפטית לממשלה, שאחראית על הכוונתה המקצועית של קוטיק.²

¹ מיכאל האוזר טוב, היועצת המשפטית של משרד המשפטים הסתירה קשר בין אחיה, פעיל ליכוד מרכזי, לבין השר לווין, הארץ (10.11.25).

² מיכאל האוזר טוב, יועמ"שית משרד המשפטים פעלה להכשרת ההצעה ששרים יוכלו לקדם חקיקה בלי ייעוץ משפטי, הארץ (26.1.26).

5. ההצעה לא עברה כלל דרך הלשכה המשפטית במשרד ראש הממשלה ומזכירות הממשלה, שהם הגורמים המוסמכים לטפל בהצעות הקשורות לסדרי עבודת הממשלה. במקום זאת, הועברה היא באופן חריג לטיפול של קוטיק. לטענת מזכיר הממשלה יוסי פוקס, הטיפול הועבר לקוטיק בגלל שראש הממשלה מנוע מלטפל בנושא עקב הסדר ניגוד העניינים שלו.
6. בחוות דעת מפורטת שפורסמה אתמול, קבעה היועצת המשפטית לממשלה כי ההצעה מנוגדת לחוק ותפתח פתח רחב מאוד לפעולה לא חוקית של הממשלה ולניצול לרעה של כוחה השלטוני. עוד נכתב בחוות הדעת כי ההצעה מיישמת דה-פקטו את הניסיון לפיצול תפקיד היועץ המשפטי לממשלה, וכי יש מניעה משפטית לאשרה.
7. הפרסומים החדשים מעלים חשד חמור כי עו"ד קוטיק מנצלת את מעמדה כיועצת משפטית למשרד המשפטים כדי לקדם את האג'נדה הפוליטית של השר לוי, וזאת בניגוד לעמדה המשפטית המקצועית של היועצת המשפטית לממשלה. מדובר בראיה לכך שהקשרים האישיים והפוליטיים שהוסתרו בעת המינוי משפיעים על תפקודה המקצועי באופן שפוגע קשות באמון הציבור ובשלטון החוק.
8. במיוחד חמור הפרסום לפיו קוטיק ניסתה להכשיר הצעה שמטרתה לרוקן מתוכן את תפקיד היועץ המשפטי, התפקיד שאותו היא עצמה אמורה למלא. זהו ניגוד עניינים בוטה: יועצת משפטית שתפקידה לשמור על החוקיות פועלת לרוקן מתוכן את המנגנונים שנועדו להבטיח חוקיות, וזאת כדי לסייע לשר שמינה אותה ושאליו יש לה קשרים אישיים ופוליטיים שהוסתרו.

התשתית המשפטית

9. דיני שירות המדינה והמשפט הפלילי מעגנים חובות יסוד החלות על הליך המינוי לשירות הציבורי ועל אופן הפעלת סמכותו של עובד ציבור לאחר מינויו. חובות אלה נועדו להבטיח מנהל תקין, טוהר מידות, היעדר ניגוד עניינים ואמון הציבור ברשויות המדינה.
10. סעיף 45 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, קובע כי:
45. "המשיג או המנסה להשיג משרה בשירות המדינה, לעצמו או לאחר, במסירת ידיעה כוזבת או בהעלמת עובדה הנוגעות לענין, או בשימוש באימים או בכוח או באמצעים פסולים אחרים, דינו – מאסר שנה אחת או קנס – 2.500 לירות."
11. חוק שירות המדינה (משמעת) קובע בסעיף 17(5) כי עובד מדינה עובר עבירת משמעת אם:
17(5). "השיג את מינויו בשירות המדינה במסירת ידיעה כוזבת או בהעלמת עובדה הנוגעת לעניין..."
12. במקרה שבו המינוי הושג תוך הטעיית ועדת המרכזים ביחס לקשרים אישיים או פוליטיים מהותיים, ובפרט כאשר מדובר בתפקיד רגיש בעל השפעה ישירה על שלטון החוק, עשויה לקום תשתית

- לחשד ממשי לכך שמדובר במינוי פוליטי במסווה של מינוי מקצועי, באופן המקים חשד לעבירה משמעתית ואף פלילית בהתאם לדינים אלו.
13. גם לאחר המינוי, חלים על עובד ציבור סטנדרטים מחמירים של שימוש בסמכות ובכוח המשרה. כך, סעיף 280 לחוק העונשין שעניינו "שימוש לרעה בכוח המשרה" קובע כי:
280. "עובד הציבור העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים: (1) תוך שימוש לרעה בסמכותו הוא עושה או מורה לעשות מעשה שרירותי הפוגע בזכותו של אחר;"
- תכליתה של עבירה זו היא להגן על הציבור מפני ניצול בלתי לגיטימי של סמכות שלטונית, ולשמור על ניקיון פעולת השירות הציבורי ועל אמון הציבור בו.
14. וכן סעיף 284 לחוק העונשין שעניינו "מרמה והפרת אמונים" קובע כי:
284. "עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו - מאסר שלוש שנים."
- עבירה זו נועדה להגן על אינטרסים ציבוריים חיוניים ובהם טוהר המידות של עובדי ציבור, אמון הציבור במוסדות השלטון, פעולתו התקינה של המנהל הציבורי ומניעת ניצול לרעה של כוח שלטוני.
15. כאשר עובד ציבור עושה שימוש בסמכויותיו כדי לקדם מהלך בלתי חוקי או שרירותי, ובפרט מהלך שנועד לעקוף מנגנוני פיקוח משפטיים, עשוי הדבר להקים חשד לא רק לשימוש לרעה בכוח המשרה (סעיף 280 לחוק העונשין), אלא גם למרמה והפרת אמונים (סעיף 284 לחוק העונשין), שכן מדובר בפגיעה ישירה במנהל התקין, בטוהר המידות ובאמון הציבור. בענייננו, הפרסומים מעלים חשד כי עו"ד קוטיק ניצלה את מעמדה כדי להכשיר הצעה שהיועצת המשפטית לממשלה קבעה כי היא בלתי חוקית, באופן המקים חשד להפרת חובת האמונים כלפי הציבור.
16. לאור חומרת הממצאים, נדרשת העברה מיידית של עו"ד קוטיק מתפקידה כיועצת משפטית למשרד המשפטים, וזאת עד להשלמת בדיקת ניגוד העניינים וכן הרחבת החקירה גם על מקרה זה ובחינה האם מדובר בשימוש לרעה בכוח המשרה והפרה של חובת האמונים של עו"ד קוטיק כלפי הציבור.

בכבוד רב,

טל הלל, עו"ד

מקדמת מדיניות, מכון זולת

עינת עובדיה

מנכ"לית, מכון זולת